

{xtypo_dropcap}D{/xtypo_dropcap}ržava i narod nisu isto.
Narod je stariji od države. On je stariji od svega.

Narod je trajniji od države. Postoji prije države i ostaje poslije nje.
Jedan narod može biti u više država, i jedna država može imati više naroda.
A sada, čuj me, čedo moje, dobro me čuj. Jedan narod, jedna država, to je moj naum bio i ostaje, i ja vam ga predajem u zavjet svima, od sada pa dovijeka.

Srbi još nemaju svoju državu, nego su se rasuli po drugim, tuđim državama.

Slaveni su svojim mnoštvom pritisli zemlju od sjevernih do južnih mora. Mogli su biti najveće carstvo na zemlji i najveći narod pod nebom. Ali oni su bili i ostali još uvijek samo mnoštvo u tuđim državama.

Svako se naše pleme bije da stvori svoju državu. Veliki slavenski narod raskinuo se u male narode i još manje državnice. A mala država na svijetu je isto što i mala riba u moru i služi da je velika proguta. Šta su velike države nego velike ribe koje su se nagutale malih.

{xtypo_dropcap}S{/xtypo_dropcap}rbija je, čedo moje, bila premala država u ustima velike Vizantije. Uvijek je virila iz utrobe velikih država. Čim nas je koja od tih grabljivica ispustila ili smo se sami iskoprcali, odmah nas je druga zgrabila.

A najveća nam je nevolja bila što bi svako na svom brijegu i svako u svojoj dolini od svoga vlastelinstva hotio praviti svoje carstvo.

A ja sam, čedo moje, uz sve to odlučio da stvorim državu svih Srba, i stvorio sam je. Nisam stvorio ni kraljevstvo, ni carstvo. To vama ostavljam. Ima nas Srba dovoljno i za kraljevstvo i za carstvo. Ja sam stvorio veliku županiju pred kojom su se zaustavljala i uzimala velika i mala carstva i kraljevstva.

U mojoj državi ne može više svako selo sanjati da postane carevina. Sada, čedo moje, imamo svoju državicu, potvrđenu vlastitom silom i zlatopečatnim carskim i kraljevskim poveljama.

Čuvajte je, širite i jačajte. Imate gdje da je širite i imate s kim da je jačate. Svuda oko vas, u tuđim državama, žive naši istokrvni i istojezični suplemenici.

Nas Srba više je izvan države nego što nas je u našoj državi. To znači, čedo moje, da je ova moja država, samo početak, načalo. To je kao kad počne porođaj pa se pomoli samo djetinja glavica.

Čedo moje, pokrenu se iskonski naponi i trudovi u ženi, i pojavi se glavica, pa dio po dio tijela. Tako se rađa čovjek. ROŽDAETSJA ČELOVEK!

Pokrenu se iskonski nagoni mnogih naraštaja i plemena iste krvi i jezika i počnu se okupljati u jednoj državi. Tako se rađa narod. NAROD ROŽDAETSJA!

Bliži se kraj, čedo moje, života mojega, a ja mogu objaviti najradosniju vijest: rađa se veliko čedo moje Srbija!

ROŽDAETSJA SERBIJA!

Reč Stevana Nemanje (Stefana Nemanje — oca Simeona (1166-1196)) izgovorene na samrtničkoj postelji, koje je zapisao njegov najmlađi sin Rastko, Sveti Sava (iz knjige „Zaveštanje Stefana Nemanje”, pisca Mileta Medića)